

Mene ne Gaskiya? - Lamba ta Daya

Tsarin Gaskiya: Wahayi, Daidaiton Annabci, da Alfa da Omega

Jeff Pippenger

2023-08-05

Kafin mu yi magana a kan batun abin da yake gaskiya, muna lura cewa mun fara wannan nazari ne da ayoyi uku na farko na Ru'ya ta Yohanna sura ta ɗaya, sannan daga baya muka kara wani makala game da Iliya. Wasu daga cikin manufodin waɗannan nazarce-nazarcen su ne gano matsayin Amurka a cikin annabci, buɗe saƙon Ru'ya ta Yesu Almasihu, gane rawar annabawa a matsayin alamu na mutanen Allah, da kuma yin la'akari da abin da yake nufi cewa Yesu shi ne Alfa. Mun nuna cewa ayoyi uku na farko na Ru'ya ta Yohanna sun yi daidai kuma sun jitu da ayoyi na ƙarshe na Ru'ya ta Yohanna, kuma a lokuta biyu, a farkon da kuma a ƙarshe, Yesu yana bayyana Kansa a matsayin Alfa da Omega, farkon da ƙarshe, na farko da na ƙarshe.

Mun yi amfani da takaitacciyar tattaunawa game da Iliya a cikin nazari na biyu domin mu nuna cewa ayoyin buɗe Littafi Mai Tsarki sun yi daidai da ayoyin rufewa na Tsohon da kuma Sabon Alkawari, kuma ƙari ga haka, ayoyin buɗe Sabon Alkawari su ma sun yi daidai da farkon ko kuma ƙarshen Littafi Mai Tsarki ta kowace hanya da kuke so ku ɗauke shi, ko dai gaba ɗayansa ko kuma a matsayin Alkawura biyu.

Wani batu kuma da muke neman bunƙasa shi ne fahimtar cewa Allahntaka ta yi aiki wajen bayyana allahntaka a hankali a tsawon tarihi. Wannan ne ya sa muka lura cewa, yayin da lokaci yake ci gaba a cikin jigon Littafi Mai Tsarki na tarihin alƙawari, Allah ya, mataki-mataki, ƙara bayyana halinsa ta wurin alamar sunayensa dabam-dabam. Allah Maɗaukaki ya yi magana da Ibrahim, kuma wannan Allah ɗin ne ya yi magana da Musa, amma ya sanar da Musa cewa daga wannan lokaci zuwa gaba sunansa zai zama sananne da suna Jehovah. Sa'an nan, lokacin da Almasihu ya zo, ya gabatar da kansa da wani suna da ba a san shi ba a cikin Tsohon Alkawari, sai dai faɗar wannan sunan guda ɗaya da wani mutumin Babila ya yi a sura ta uku ta Daniyel. Ba wai Yesu ya bayyana kaɗai cewa shi ne Maƙaɗaicin Haihuwa na Uba ba, amma kuma a cikin wannan takamaiman tarihin alƙawari ya bayyana kansa a matsayin Dan Mutum. Allah kuma ya ba Adventism na Millerite suna sa'ad da ya shiga alƙawari da farkon Adventism.

“A wannan lokaci, sa'ad da muke kusa ƙwarai da ƙarshe, za mu zama masu kama da duniya ƙwarai a aikace har mutane su duba a banza domin su sami mutanen Allah da aka san su da suna? Shin wani mutum zai sayar da siffofinmu na musamman a matsayin mutanen Allah da aka zaɓa domin wata fa'ida da duniya za ta bayar? Shin za a ɗauki yardar waɗanda suke ketare dokar Allah a matsayin abu mai matuƙar daraja? Shin waɗanda Ubangiji ya kira mutanensa za su yi zato cewa akwai wata iko da ta fi Babban NI NE? Shin za mu yi ƙoƙarin goge abubuwan bangaskiya na rarrabewa waɗanda suka mai da mu Adventists na Rana ta Bakwai?”
Evangelism, 121.

Sunan da aka ba Masu Adventisti na Rana ta Bakwai Ubangiji ne ya ba su, kuma Sister White sau da yawa tana nufin Adventists a matsayin mutanen Allah masu suna da aka ba su. “Denominated”

na nufin an ba da suna. Ikkilisiyoyi biyu kadai da Sister White ta bayyana a matsayin mutanen Allah masu suna da aka ba su su ne Isra'ila ta da da Isra'ila ta zamani.

Saboda haka, yayin da muke ci gaba da nazarin littafin Ru'ya ta Yohanna, ina ba da shawara cewa “sabon suna” da aka bayyana wa Filadelfiyawa, waɗanda kuma aka wakilta a matsayin mutum dubu dari da arba'in da huɗu, babban sashe ne na asirin annabci da ake buɗe hatiminsa kaɗan kafin lokacin jarraɓawa ya kare.

Wanda ya yi nasara zan mai da shi ginshiƙi a cikin haikalin Allahna, kuma ba zai kara fita waje ba har abada; kuma zan rubuta a kansa sunan Allahna, da sunan birnin Allahna, wato sabuwar Urushalima, wadda take saukowa daga sama daga wurin Allahna; kuma zan rubuta a kansa sabon sunana. Mai kunne, bari yā ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Ru'ya ta Yohanna 3:12, 13.

Sakon gargadi na karshe shi ne sakon Wahayin Yesu Almasihu, kuma wahayi ne na halinsa.

“Waɗanda suke jiran zuwan Ango za su ce wa mutane, ‘Ga Allahnku.’ Haskoki na karshe na hasken jinkai, sakon karshe na jinkai da za a ba duniya, wahayi ne na halinsa na kauna. ‘Ya’yan Allah kuwa za su bayyanar da ɗaukakarsa. A cikin rayuwarsu da halayensu za su nuna abin da alherin Allah ya yi musu.” Christ’s Object Lessons, 415, 416.

Muna da abubuwa da yawa fiye da haka da za mu sanya a cikin rubuce-rubuce game da Yesu a matsayin Kalma, amma yanzu za mu ɗauki kalmar “gaskiya.” Fahimtar “gaskiya” da kuma kalmar “gaskiya,” haka kuma haruffan da ake amfani da su wajen tsara “kalmar gaskiya,” fahimta ce ta halin Kristi.

Saboda haka Bilatus ya ce masa, Ashe kai sarki ne ke nan? Yesu ya amsa, Kai da kanka ka faɗa cewa ni sarki ne. Domin wannan ne aka haife ni, kuma saboda wannan ne na zo cikin duniya, domin in ba da shaida ga gaskiya. Duk wanda yake na gaskiya yana jin muryata. Bilatus ya ce masa, Mene ne gaskiya? Da ya faɗi wannan kuwa, sai ya sāke fita zuwa wurin Yahudawa, ya ce musu, Ban sami wani laifi ko kaɗan a tare da shi ba. Yohanna 18:37, 38.

Kalmar Helenanci da aka fassara da “gaskiya” a cikin ayar an ɗauke ta ne daga wata kalmar Ibrananci, wadda ita ma harafi ce har ma da lamba. Harafi na farko a cikin jerin haruffan Ibrananci shi ne ‘aleph.’ A gaskiya ma, haruffa biyu na farko na jerin haruffan Ibrananci su ne “aleph” da “beth,” kuma suna da matuƙar kama da haruffa biyu na farko a Helenanci, wato alpha da beta. Tare, suna samar da tushen kalmar “alphabet.” Saboda haka, ana amfani da kalmar “alpha” (daga harafin Ibrananci aleph) a matsayin harafi, kalma, lamba, kuma ɗaya daga cikin sunaye masu yawa na Yesu.

Sa’ad da Bilatus ya yi wannan tambaya, “Mene ne gaskiya?” Yesu ya riga ya faɗa masa cewa dalilin da ya sa Shi “ya zo cikin duniya,” da kuma dalilin da ya sa aka “haife” Shi, shi ne domin ya ba da shaida ga “gaskiya.” Ya kara da cewa “duk wanda yake na gaskiya yana jin” muryarsa.

Mai albarka ne wanda yake karantawa, da waɗanda suke jin maganganun wannan annabci, kuma suke kiyaye abubuwan da aka rubuta a cikinsa: gama lokaci ya yi kusa. Ru'ya ta Yohanna 1:3.

GASKIYA: G225—Daga G227; gaskiya: – na gaske, X da gaske, gaskiya, tabbatacciyar gaskiya. G227—Daga G1 (a matsayin kwayar ki) da G2990; na gaske (kamar wanda ba ya boyewa): – na gaske, da gaske, gaskiya. G1; A. Na asalin Ibrananci; harafi na farko na bakafe: a ma'ana ta alama kadai (daga amfani da shi a matsayin lamba) na farko. Alfa.

Yesu ya ce masa, Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai: ba mai zuwa wurin Uba sai ta wurina. Yohanna 14:6.

Sa'ad da Yesu ya ce, “Ni ne ... gaskiya.” Yana fadin cewa Shi harafi ne, lamba ne, kuma kalma ne domin harafin alfa; kuma kalmar alfa, da lambar alfa, dukansu “gaskiya” ne. A cikin littafin Daniyel, Almasihu ya bayyana Kansa a matsayin Ma'irga mai banmamaki, wanda shi ne ma'anar kalmar Ibrananci “Palmoni,” wadda aka fassara da cewa, “wani tsarkake tabbatacce wanda ya yi magana,” a cikin Daniyel takwas.

Sa'an nan na ji wani mai tsarki yana magana, wani kuma mai tsarki ya ce wa wancan mai tsarkin da yake magana, Har yausha ne wahayi game da hadaya ta kullum, da kuma laifin hallaka, wanda zai ba da Haikali da rundunar jama'a a tattake su a farkashin kafa? Sai ya ce mini, Har zuwa kwanaki dubu biyu da dari uku; sa'an nan za a tsarkake Haikali. Daniyel 8:13, 14.

Wancan “wani tsarkake” a aya ta goma sha uku shi ne “Palmoni”—mai banmamaki mai kidaya, ko kuwa mai kidayar asirai. A cikin waɗannan ayoyi biyu ne aka bayyana annabcin shekaru 2300 da kuma annabce-annabce biyu na shekaru 2520. Shekaru 2300 suna magana ne game da “Wuri Mai Tsarki,” kuma annabce-annabce biyu na shekaru 2520 suna magana ne game da “runduna,” domin Roma za ta tattake duka Wuri Mai Tsarki da rundunar. Annabcin shekaru 2520 yana wakiltar tattakewar Wuri Mai Tsarki na Allah da mutanensa. Annabce-annabce uku masu zurfi, masu alaƙa da juna, waɗanda suka ginu bisa lokaci, a daidai wurin da Yesu ya gabatar da kansa cikin Littafi Mai Tsarki a matsayin mai banmamaki mai kidayar asirai. Ba wai kawai ya zaɓi waɗannan ayoyi biyu ne domin ya gabatar da kansa a matsayin Ubangijin lokaci ba, amma waɗannan ayoyi biyu inda ya bayyanar da kansa suna kuma nuna lokacin da zai shiga cikin alƙawari da Isra'ila ta ruhaniya ta zamani, kuma waɗannan ayoyi biyu su ne kuma tushen da ginshiƙi na tsakiya na Adventism.

“Nassin da, fiye da dukan sauran, ya kasance duka tushen gini da babban ginshiƙin bangaskiyar Zuwan Almasihu shi ne wannan shela: ‘Har zuwa kwana dubu biyu da dari uku; sa'an nan kuma za a tsarkake Wuri Mai Tsarki.’ [Daniel 8:14.]” The Great Controversy, 409.

A lokacin ƙarshe a shekara ta 1798, an buɗe littafin Daniyel, kuma saƙon mala'ika na fari ya bayyana cikin tarihi, yana nuna ƙaruwa cikin sanin annabci da ya faru a zamanin motsin Milleriyawa, wanda shi ne farkon Adventism na Rana ta Bakwai. Sa'ad da aka buɗe littafin Daniyel ga Milleriyawa, an fahimci saƙo daga Palmoni—saƙon lokaci. Maganar Allah ba ta taɓa kasa cika ba, kuma kullum tana danganta ƙarshe da farko. Saboda haka, a ƙarshen Adventism babu shakka za a sami bayyanar halinsa, kamar yadda aka yi a tarihin Milleriyawa. Wannan gaskiya ta ta'allaka ne a kan farkon Adventism da ƙarshensa, amma kuma ta ta'allaka ne a kan alaƙar da aka bayyana tsakanin littafin Daniyel da littafin Ru'ya ta Yohanna. Daniyel da Ru'ya ta Yohanna suna

wakiltar littafi guda ɗaya, kuma a cikin wannan wakilci su ne shaidu biyu, na farko kuwa shi ne Daniyel, na ƙarshe kuma shi ne Ru'ya ta Yohanna.

“Littattafan Daniyel da Ru'ya ta Yohanna ɗaya ne. Daya annabci ne, ɗaya kuma wahayi ne; ɗaya littafi ne da aka hatimce, ɗaya kuma littafi ne da aka buɗe.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, juzu'i na 7, 972.

Daniyel da Ru'ya ta Yohanna littattafai biyu ne da suke littafi guda, kamar yadda Littafi Mai Tsarki littafi guda ne da aka raba zuwa Tsoho da Sabon Alkawari, ko kuma farko da ƙarshe. A Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya, shaidun nan biyu da aka gabatar a matsayin Musa da Iliya su ne Tsoho da Sabon Alkawari.

“Game da shaidun nan biyu, annabin ya ƙara bayyana cewa: ‘Wadannan su ne itatuwan zaitun guda biyu, da kuma fitilu guda biyu masu tsayawa a gaban Allah na duniya.’ ‘Maganarka,’ in ji mai zabura, ‘fitila ce ga ƙafafuna, haske kuma ga tafarkina.’ Ru'ya ta Yohanna 11:4; Zabura 119:105. Shaidun nan biyu suna wakiltar Nassosin Tsohon Alkawari da na Sabon Alkawari.” The Great Controversy, 267.

Daniyel da Yohanna shaidu biyu ne waɗanda aka tsananta wa duka biyun, aka kai su bauta duka biyun, aka ba su su rubuta wannan jerin tarihi na annabci ɗaya, duka biyun suna wakiltar dubu ɗari da arba'in da huɗu, duka biyun suna rayuwa a bayan halakar Urushalima, duka biyun kuma alamomi ne na mutuwa da tashin matattu, (Yohanna daga mai mai tafasa, Daniyel kuma daga kogon zakuna).

Daniyel ya bayyana wata keɓaɓɓiyar wahayi game da halin Kristi, kuma ya yi haka ne a cikin ayoyi biyu da hurariyar magana ta kira “ginshiƙi na tsakiya da tushen” cocin Seventh-day Adventist. Wadannan ayoyi biyu su ne “dutsen kan gini,” wato dutse na ƙarshe da aka sa a cikin harsashin da ayyukan William Miller suka wakilta. Wannan dutsen kan gini ya zo tare da fahimtar Wuri Mai Tsarki na sama, dokar Allah, Asabar, shari'ar bincike, da mala'iku uku na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha huɗu. Daniyel shi ne farkon littafin, Yohanna kuma shi ne ƙarshensa.

Rubutun Yahaya zai bayyana wahayi na halin Kristi a ƙarshen Adventism. A farkon Isra'ila ta zamani, Ya bayyana Kansa a matsayin Mai Kididdigewa Mai Al'ajabi, Mahaliccin dukan abin da ya shafi lissafi; kuma a ƙarshen Isra'ila ta zamani Yana bayyana Kansa a matsayin masani mai al'ajabi na harshe. Shi ne Mahaliccin dukan abin da yake da alaƙa da harshe, ko tsarin harshe ne, ko ƙa'idodin nahawu, ko kalmomi, har ma da haruffan baƙaƙe. Shi ne ya halicci sadarwar da ake aiwatarwa ta wurin kalmomi, wadda ƙa'idodin nahawu ke tafiyarwa, ko a rubuce ko a baki, kuma ake rubuta ta da haruffa waɗanda tsarinsu daga gare Shi ne; kuma fiye da dukan wannan—Shi ne Kalmar. Ta wurin wannan Kalmar Yana sāke makafi, marasa shiri na Laodicea su zama tsarkaka na Philadelphia.

Ka tsarkake su ta wurin gaskiyarka: maganarka ita ce gaskiya. Yohanna 17:17.

Kalmar da aka fassara da “tsarkake” tana nufin mai da abu mai tsarki. Mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu za su zama tsarkaka, kuma za su kai ga wannan yanayin hali ta wurin “gaskiya” ko kuma za ka iya cewa, ta wurin “maganarsa,” domin Yesu shi ne Kalma, kuma shi ne gaskiya.

Tun farko akwai Kalmar, Kalmar kuma tana tare da Allah, Kalmar kuwa Allah ce. Ita ce tun farko tana tare da Allah. Dukan abubuwa ta wurinsa aka yi su; kuma ba tare da shi ba, babu abin da aka yi cikin abin da aka yi. Yohanna 1:1–3.

Ka lura cewa wannan ne abu na farko da Yohanna ya rubuta a cikin Bishararsa. Hakika, ya yi daidai da abu na farko da aka rubuta a cikin Farawa. Yana kara wa shaidar karfi, yana fayyace a sarari abin da aka fada a Farawa ta daya.

A farkon farawa Allah ya halicci sama da kasa. Farawa 1:1.

Kalmar da aka fassara da “Allah” a aya ta farko jam’i ce, haka kuwa tana bayyana tun daga farkon “farawa” cewa Allah ya fi daya. “A cikin farawa” a cikin Bisharar Yahaya, Kalmar tana tare da Allah, kuma ita ce Allah. Kuma Kalmar ita ce Mahalicci.

Yesu shi ne Kalman, kuma Ya samar da Littafi Mai Tsarki ta wurin hada allahntaka da dan’adamtaka—allahntaka wadda Ruhu Mai Tsarki yake wakilta, da kuma dan’adamtaka a cikin mutanen da suka rubuta kalmomin cikin littattafan da za a aika wa ikkilisiyoyi. Saboda haka, Littafi Mai Tsarki haduwa ce ta dan’adamtaka da allahntaka kamar yadda Yesu yake. Littafi Mai Tsarki, duk da sa hannun mutane masu jiki na faduwa, mai tsarki ne, haka kuma mutanen da suka rubuta shi su ma tsarkaka ne.

Muna kuma da kalmar annabci mafi tabbata; abin da kuke yi da kyau shi ne ku mai da hankali gare ta, kamar ga haske mai haskakawa a wuri mai duhu, har sai gari ya waye, tauraron safiya kuma ya fito a cikin zukatanku: Ku fara sanin wannan, cewa babu wani annabcin Nassi da yake na fassarar kai-tsaye ta mutum. Gama annabci bai taɓa zuwa a da ta wurin nufin mutum ba: amma tsarkakan mutanen Allah sun yi magana ne kamar yadda Ruhu Mai Tsarki ya motsa su. 2 Bitrus 1:19–21.

Ko da yake annabawa mutane masu tsarki ne, duk da haka su ma mutane ne fadafadu, gama duka sun yi zunubi, sun kuma kasa ga daukakar Allah. Duk da haka, Littafi Mai Tsarki haduwa ne na allahntaka da dan’adamtaka, kuma mai tsarki ne, gama Maganar Allah ta zo ne domin ta nuna a cikin rayuwarsa da kuma a cikin rubutacciyar Maganarsa cewa dan’adamtaka sa’ad da aka hada ta da allahntaka ba ta yin zunubi. Abin da yake gaskiya game da Littafi Mai Tsarki gaskiya ne game da Almasihu, gama shi ne Littafi Mai Tsarki.

Yesu ya dauki jiki na zunubi a kan kansa, amma bai taɓa yin zunubi ba; ta haka ya ba da misali cewa bil’adama idan an hada ta da allahntaka ba ta yin zunubi.

“Labarin Baitalami jigo ne marar karewa. A cikinsa ne aka boye ‘zurfin wadatar hikima da sanin Allah duka biyu.’ Romawa 11:33. Muna al’ajabi ga hadayar Mai-Ceto wajen musanya kursiyin sama da komar dabbobi, da kuma zumuntar mala’iku masu sujada da dabbobin garke. Girman kai da dogaro da kai na mutum sukan tsaya a tsawata a gabansa. Duk da haka, wannan farkon saukowarsa mai banmamaki ne kadai. Da ya zama kusan kaskantar da kai marar iyaka ga Dan Allah ya dauki dabi’ar mutum, ko da a lokacin da Adamu yake tsaye cikin rashin laifinsa a Adnin. Amma Yesu ya karɓi dan’adam ne sa’ad da jinsin mutane ya raunana ta shekaru dubu huɗu na zunubi. Kamar kowane dan Adamu, Ya karɓi sakamakon aikin babban

dokar gādo. Mene ne waɗannan sakamako, an nuna su a tarihin kakanninsa na duniya. Ya zo da irin wannan gādo domin ya yi tarayya da baƙin cikinmu da jarabobinmu, kuma ya ba mu misalin rayuwa marar zunubi.” The Desire of Ages, 48.

Yesu shi ne Kalman, kuma Yesu da Littafi Mai Tsarki duka haɗuwa ne ta mutuntaka da allahntaka. Sa’ad da Yesu ya samar da Littafi Mai Tsarki cikin ƙarnuka masu yawa, ya sanya ƙa’idoji a cikin Littafi Mai Tsarki domin waɗanda za su ji su ji. Ƙa’idojin da ke tafiyar da Littafi Mai Tsarki su ma halaye ne na ɗabi’arsa.

“A cikin Ru’ya ta Yohanna duk littattafan Littafi Mai Tsarki suna haɗuwa kuma a nan ne suke ƙarewa. A nan ne cikas littafin Daniyel take.” Ayyukan Manzanni, 585.

Kalmar “cikawa” na nufin kawo abu zuwa ga kamala. Shaidar Daniyel ta ƙare ne a cikin Wahayin Yahaya, ta haka ne shaidar Daniyel ta zama farkon, Wahayin Yahaya kuma ya zama ƙarshe. Farkon Wahayin Yahaya ana maimaita shi a ƙarshen Wahayin Yahaya, kuma a aya ta farko ta babi na ɗaya na littafin Daniyel akwai yaƙi tsakanin Isra’ila ta zahiri da Babila ta zahiri, wanda a cikinsa Babila ta yi nasara; amma a ƙarshen tarihin jarabawar ɗan adam a cikin Daniyel 11:45, 12:1; Babila ta ruhaniya tana cikin yaƙi da Isra’ila ta ruhaniya, kuma a ƙarshe Babila ta sha kashi, Isra’ila kuma ta yi nasara. Kamar yadda yake da Yahaya a cikin Wahayin Yahaya, farkon shaidar Daniyel ya yi daidai da ƙarshen shaidarsa. To, mene ne gaskiya?

Koyarwa kalma ce da ke bayyana abin da wata ƙungiyar masu bi ta fahimta a matsayin abin da yake daidai. Manufarta ko amfaninta ba ya takaitu ga Littafi Mai Tsarki ko Kiristanci kaɗai. A cikin abin da ake kira Kiristanci, tabbatacce akwai “koyarwar” ƙarya fiye da na gaskiya, gama Babila ta ruhaniya, wato papanci, kejin kowane tsuntsu marar tsarki ne kuma abin ƙyama, kuma waɗannan tsuntsaye suna wakiltar mugunta, wadda ikkiliziyoyi suke ci gaba da raya ta kuma su boye ta ta hanyar koyarwar ƙarya, kamar cewa an soke shari’a. Amma akwai koyarwa ta gaskiya.

“Tunanin mutanen Biriya bai takaitu saboda son zuciyar ba. Sun kasance a shirye su bincika gaskiyar koyaswar da manzanni suka yi wa’azi da ita. Sun yi nazarin Littafi Mai Tsarki, ba saboda son sani kawai ba, amma domin su san abin da aka rubuta game da Almasihu wanda aka yi alkawarinsa. Kowace rana suna binciken rubuce-rubucen hurarre; kuma yayin da suke kwatanta nassi da nassi, mala’ikun sama suna tare da su, suna haskaka tunaninsu, suna kuma sa gaskiya ta shiga zukatansu.”

“Duk inda ake shelanta gaskiyar bishara, waɗanda suke da gaskiyar niyyar yin abin da yake daidai ana bishe su zuwa ga himmatuwar binciken Nassosi. Idan, a cikin al’amuran ƙarshe na tarihin wannan duniya, waɗanda ake shelanta musu gaskiyoyin gwaji za su bi misalin mutanen Berea, suna binciken Nassosi kowace rana, suna kuma gwada saƙonnin da aka kawo musu da Maganar Allah, da a yau da akwai mutane masu yawa masu aminci ga ƙa’idodin dokar Allah, a inda yanzu kuwa kaɗan ne kawai idan aka kwatanta. Amma sa’ad da aka gabatar da gaskiyoyin Littafi Mai Tsarki marasa farin jini, da yawa suna ƙin yin wannan bincike. Ko da yake ba su iya ƙaryata bayyanannun koyarwar Nassi ba, duk da haka suna nuna kololuwar ƙin yarda su binciki hujjojin da aka gabatar. Waɗansu suna ɗauka cewa ko waɗannan koyaswar gaskiya ne ƙwarai, ba shi da babban muhimmanci ko sun karɓi sabon hasken ko ba su karɓa ba, sai su manne ga tatsuniyoyi masu daɗi waɗanda maƙiyi yake amfani da su domin ya ɓatar da rayuka.

Haka kuma kuskure yana makantar da zukatansu, sai su rabu da sama.”

“Za a yi wa kowa shari’a gwargwadon hasken da aka ba shi. Ubangiji yana aika jakadunsa da sakon ceto, kuma waɗanda suka ji zai ɗauke su da alhaki game da yadda suka ɗauki kalmomin bayinsa. Waɗanda suke neman gaskiya da zuciya ɗaya za su yi bincike a hankali, a cikin hasken maganar Allah, game da koyaswar da aka gabatar musu.” Acts of the Apostles, 231, 232.

Akwai “rukunan koyarwa” waɗanda su ne “gaskiyar bishara” kuma ya kamata a bincike su. Wasu, (idan ba duka ba) “gaskiyoyi ne na gwaji.” Asabar gaskiya ce ta gwaji mai sauƙin fahimta. Akwai koyarwar gaskiya da ta farya. Wasu daga cikin koyarwar gaskiya suna gabatar da gwaji ga waɗanda suke jin su. Akwai kuma wani irin gaskiya da aka tsara domin wani takamaiman lokaci. Ana kiran waɗannan gaskiyoyin “gaskiya ta yanzu.”

“Akwai gaskiya masu daraja da yawa a cikin Maganar Allah, amma ‘gaskiyar wannan lokaci’ ce garken yake bukata yanzu. Na ga hatsarin da ke tattare da manzanni su kauce daga muhimman batutuwan gaskiyar wannan lokaci, su tsaya kan batutuwan da ba su dace su haɗa garken kai ɗaya ba kuma su tsarkake rai ba. A nan Shaidan zai yi anfani da kowace dama mai yiwuwa domin ya cutar da wannan aiki.

“Amma irin waɗannan batutuwa kamar na Wuri Mai Tsarki, dangane da kwanaki 2300, da dokokin Allah da bangaskiyar Yesu, an tsara su fwarai domin su bayyana motsin zuwan Almasihu na ɗā, su kuma nuna abin da matsayinmu na yanzu yake, su tabbatar da bangaskiyar masu shakka, su kuma ba da tabbaci ga makoma mai ɗaukaka. Na sha ganin cewa, waɗannan su ne manyan batutuwan da ya kamata manzanni su fi mai da hankali a kansu.” Early Writings, 63.

‘Yan Adventist sukan yi amfani da wannan nassi don kauce wa abin da a zahiri yake faɗa. Sukan yi jayayya cewa duk abin da ya kamata a jaddada a cikin saƙonninmu na “gaskiyar yanzu” shi ne Wuri Mai Tsarki, kwanaki 2300, dokoki, da bangaskiyar Yesu. Sukan yi wannan iƙirari ne domin su kauce wa abin da aka fayyace game da waɗannan batutuwa huɗu.

Manufar waɗannan manyan gaskiya huɗu ita ce an “tsara su sarai domin su bayyana motsin Advent na ɗā kuma su nuna abin da matsayinmu na yanzu yake, su tabbatar da bangaskiyar masu shakka, kuma su ba da tabbaci ga ɗaukar makoma.” An tsara waɗannan koyaswar gaskiya ta yanzu guda huɗu ne domin su nuna cewa farkon Adventism (motsin Advent na ɗā) yana misalta ƙarshen Adventism (matsayinmu na yanzu). Waɗannan koyaswar farko huɗu an “tsara su sarai” domin su bayyana ƙa’idar cewa ana misalta ƙarshen ta wurin farkon. Bisa ga wannan nassi na wahayi, wannan ce “gaskiyar yanzu” da “garken yake bukata yanzu.”

Isra’ila ta ɗā ita ce farkon Isra’ila, kuma Isra’ila ta zamani ita ce ƙarshenta. Tsohuwar Isra’ila ta zahiri ta kasance misali na mutanen Adventist na Kwana ta Bakwai tun daga lokacin ƙarshe a 1798 har zuwa dokar Lahadi. Kafin zuwan Almasihu na farko, “gaskiyar yanzu” ta kasance ba a ganinta ga Yahudawa ba, gama sun kasance makafi (Laodicea) sabili da dogaronsu ga al’adu da hadisai.

“Muna so mu fahimci zamanin da muke ciki. Ba ma ko rabin fahimtarsa. Ba ma ko rabin karbarsa a zuciya. Zuciyata tana rawar jiki a cikina sa’ad da nake tunanin irin ma’kiyin da za mu fuskanta, da kuma yadda ba mu shirya sosai don fuskantarsa ba. An sake gabatar mini sau da yawa game da gwaje-gwajen ’ya’yan Isra’ila, da halinsu kafin zuwan Almasihu na fari, domin a kwatanta matsayin mutanen Allah a cikin kwarewarsu kafin zuwan Almasihu na biyu—yadda ma’kiyi ya nemi kowace dama don ya mallaki tunanin Yahudawa, kuma a yau yana ko’arin makantar da hankulan bayin Allah, domin kada su iya gane gaskiya mai tamani.” Selected Messages, littafi na 2, 406.

Bisa ga abin da nassinmu na gaba ya nuna, Yahudawa sun rasa hangen “asalin gaskiyar Allah,” kuma wannan asalin gaskiya ga Yahudawa shi ne tarihin ku’butarwa daga Masar. Tarihin wannan ku’butarwa shi ne asalin gaskiyarsu; wannan ce gaskiyar da aka umarce su su koyar da ’ya’yansu a dukan tsararrakinsu. Sun gaza, kamar yadda Adventism ma ta gaza. Domin ya gabatar da gaskiya ga Yahudawan da aka makantar, Yesu ya sa gaskiya cikin wani tsari.

“A zamanin Mai Ceto, Yahudawa sun rufe duwatsu masu daraja na gaskiya da tarkacen al’ada da tatsuniya har ya zama ba zai yiwu a rarrabe na gaskiya daga na karyar ba. Mai Ceto ya zo ne domin ya share tarkacen camfi da kurakurai da aka da’de ana riƙe da su, kuma ya sa duwatsu masu daraja na maganar Allah cikin tsari na gaskiya. Me Mai Ceto zai yi in da zai zo gare mu yanzu kamar yadda ya zo ga Yahudawa? Zai yi irin wannan aiki na share tarkacen al’ada da bukukuwa na addini. Yahudawa sun damu kwarai sa’ad da ya yi wannan aiki. Sun rasa ganin ainihin gaskiyar Allah, amma Almasihu ya sake fito da ita fili. Aikinmu ne mu ’yantar da gaskiya masu daraja na Allah daga camfi da kuskure.”

“An binne gaskiya masu da’ukaka daga gani, kuma an mai da su marasa haske da rashin jan hankali ta wurin kuskure da camfi. Yesu yana bayyana hasken Allah, yana kuma fito da kyakkyawan hasken gaskiya cikin dukan da’ukakarta ta allahntaka. Tunanan masu gaskiya suna cika da ban mamaki. Zukatansu suna janyuwa gare shi cikin tsarkakan kauna, shi wanda ya fito da jauharan gaskiya ya kuma bayyanar da su ga fahimtarsu.

“Yahudawa sun fahimci wani bangare na gaskiya, suka kuma koyar da wani bangare na maganar Allah; amma ba su gane zurfin da nisan dokar Allah ya kai ba. Almasihu ya share tarkacen al’ada, ya kuma bayyana ainihin tsoka da zuciyar manufofin Allah. Da ya yi haka, sai suka fusata fiye da misali. Suka yada rahotannin karyar daga wannan gari zuwa wancan cewa Almasihu yana rushe aikin Allah. Amma yayin da Yesu ya kawar da tsafaffin siffofi, ya sa’ke kafa tsafaffin gaskiyoyi, yana dora su cikin tsarin gaskiya. Ya daidaita su, ya hada su wuri guda, yana mai da su cikakken tsari na gaskiya mai daidaito da kyakkyawan jituwa. Wannan shi ne aikin da Mai Cetonmu ya yi; yanzu kuwa me za mu yi? Ashe, ba za mu yi aiki cikin jituwa da Almasihu ba? Za a yi mulki a kanmu da jita-jita ne? Za mu bari hasashen tunaninmu ya boye mana hasken Allah? Ya kamata mu riƙa karantawa da kulawa, mu saurara da fahimta, mu kuma koyar da wa’ansu abubuwan da muka koya. Dole ne kullum mu kasance da yunwar gurasar rai, kullum muna neman ruwa mai rai da dusar kanƙarar Lebanon, domin mu sami ikon kai mutane zuwa ga rayayyun ruwaye masu sanyaya na Ma’ububugar gaskiya.” Review and Herald, June 4, 1889.

A zuwansa na fari Yesu ya “maido da tsoffin gaskiya, yana sa su cikin tsarin gaskiya. Ya daidaita su ya kuma haɗa su wuri guda, yana mai da su cikakken tsari na gaskiya mai daidaito.” Yesu ya yi amfani da tarihin farkon Isra’ila ta dā domin ya sāke kafawa tsoffin gaskiya, kuma ya yi haka ta wurin daidaita waɗannan gaskiya (gwargwadon batutuwa) da kuma haɗa su wuri guda (a layi ɗaya, layi bisa layi). Ya yi haka ne domin ya ’yantar da Yahudawa daga al’adu da hadisai da suka makantar da su. Wannan tarihin shi ne tarihin ƙarshe na Isra’ila ta zahiri.

Addinin Adventist tana maimaita tarihin ƙarshen Isra’ila ta dā, kuma tsarin da za a sa gaskiya a cikinsa domin a kawar da makantar Laodiceya ta al’ada da sabo ana kammala shi yanzu kamar yadda ya kasance sa’ad da Almasihu ya yi hulɗa da Yahudawa. Dole ne a sa “tsoffin gaskiyoyi” a cikin “tsarin” gaskiya, domin a haɗa layukan annabci tare da sauran layukan annabci, “layi bisa layi” a cikin daidaituwa, da nufin yiwuwar ’yantar da ɗan Laodiceya daga makantarsa. Almasihu shi ne misalinmu, cikin dukan abu.

Akwai gaskiyoyi a cikin Littafi Mai Tsarki da ake gane su a matsayin koyarwa, kuma “akwai gaskiyoyi masu banmamaki da yawa,” amma akwai kuma “gaskiya ta yanzu” wadda ita ce “gwaji ga mutanen” “ƙarni” da ke rayuwa a lokacin da aka bayyana gaskiyar. A ma’anar annabci wannan yana faruwa ne a ƙarni na huɗu na Adventism, kuma “gaskiya ta yanzu” “wadda gwaji ce ga wannan ƙarni” ba gwaji ba ce ga ƙarnukan farko na Adventism.

“A cikin Nassosi akwai waɗansu abubuwa waɗanda suke da wuyar ganewa, kuma waɗanda, bisa ga maganar Bitrus, marasa ilimi da marasa tabbas suke karkatarwa zuwa ga hallakarsu ta kansu. Mai yiwuwa ba za mu iya bayyana ma’anar kowane sashe na Nassi ba a cikin wannan rayuwa; amma babu muhimman fannoni na gaskiyar aikace-aikacen rayuwa da za su kasance a lulluɓe cikin asiri. Sa’ad da lokaci zai yi, cikin tanadin Allah, domin a gwada duniya da gaskiyar da ta dace da wannan lokaci, Zai motsa tunani ta wurin Ruhunsa su binciki Nassosi, har ma da azumi da addu’a, har sai an gano mahadi bayan mahadi, aka kuma haɗa su wuri guda cikin cikakkiyar sarka. Kowane gaskiya da take da alaƙa kai tsaye da ceton rayuka za a bayyana ta sarai har babu wanda zai bukaci yin kuskure ko yawo cikin duhu.”

“Yayin da muka bi sarkar annabci ƙasa, an ga kuma an bayyana a sarari wahayi na gaskiya domin zamaninmu. Muna da alhakin gata da muke morewa da kuma hasken da ke haskakawa a kan tafarkinmu. Waɗanda suka rayu a tsararrakin da suka shuɗe suna da alhaki game da hasken da aka bari ya haskaka musu. An sa zukatansu su yi aiki game da mabambantan batutuwa na Nassi waɗanda suka gwada su. Amma ba su fahimci gaskiyoyin da mu muke fahimta ba. Ba su da alhakin hasken da ba su da shi. Suna da Littafi Mai Tsarki kamar yadda mu ma muke da shi; amma lokacin buɗewar gaskiya ta musamman dangane da abubuwan ƙarshe na tarihin wannan duniya yana cikin tsararraki na ƙarshe waɗanda za su rayu a kan duniya.”

“An daidaita truths na musamman da yanayin al’ummomi kamar yadda suka kasance. Gaskiyar zamani ta yanzu, wadda ita ce jarabawa ga mutanen wannan tsara, ba ta zama jarabawa ga mutanen tsararraki masu nisa a baya ba. Da a ce hasken da yanzu yake haskakawa a kanmu game da Asabar ta umarni na huɗu an ba da shi ga tsararrakin da suka gabata, da Allah ya ɗauke su da alhakin wannan haske.” Testimonies, juzu’i na biyu, 692, 693.

Ga waɗanda za su so su musanta cewa akwai tsararraki huɗu a cikin tarihin Adventism, zan yi muku nuni zuwa ga Teburan Habakkuk. Hanya mai sauƙi kwarai ta fahimtar wannan gaskiya ita ce, sunan Laodicea yana nufin jama'a da aka yi wa shari'a. Farkon Adventism ya sanar da budewar shari'a, kuma karshen Adventism yana sanar da rufe shari'a. Rufe shari'ar yana faruwa ne a cikin tsara ta uku da ta huɗu.

Kada ka yi wa kanka gunki sassasake, ko kuwa kowane kamannin wani abu da yake a sama can, ko da yake a fasa a nan, ko da yake cikin ruwa a farkashin fasa. Kada ka rusuna musu, kada kuma ka bauta musu: gama ni Ubangiji Allahnka Allah ne mai kishi, mai hukunta muguntar iyaye a kan 'ya'ya har tsara ta uku da ta huɗu na masu kina; kuma mai nuna jinkai ga dubbai na masu kaunata, masu kiyaye umarnaina. Fitowa 20:4–6.

A karshen shari'a, za a yi wa karni na karshe na Adventism din Laodicea (mutane da aka yanke wa hukunci) shari'a kuma a tofar da su daga bakin Ubangiji, kamar yadda ya faru da Isra'ila ta da a lokacin hallakar Urushalima. Koyaswar Littafi Mai Tsarki gaskiya ce, kuma akwai kuma gaskiyoyi na gwaji, sa'an nan kuma akwai gaskiyar yanzu. Gaskiyar yanzu kullum gaskiya ce ta gwaji, amma tana bayyana wani irin gaskiya ta gwaji da aka tsara musamman domin karnin da yake raye a halin yanzu. Amma ainihin gaskiyar al'amarin ita ce, mafi yawanci duk wata gaskiya daga Maganar Allah da muka zaɓa mu ki karɓa, ta riga ta zama gaskiya ta gwaji wadda muka riga muka gaza cikinta.

Yesu shi ne maganar Allah, kuma shi ne gaskiya. Ya sanar da Bilatus cewa dalilin da ya sa Ya “zo” “cikin duniya” shi ne domin Ya “shaida wa gaskiya,” kuma kowane wanda ya ji muryarsa, “na gaskiya ne.” Kalmar “gaskiya” da Bilatus da Yesu suka yi magana a kai ta fito ne daga wata kalmar Ibrananci da ake fassara ta da “gaskiya,” wadda kuma ake samunta sau dari da ashirin da bakwai a cikin Tsohon Alkawari. Ana fassara wannan kalmar Ibrananci (H571) zuwa kalmomi dabam-dabam a Turanci, amma an fassara ta sau casa'in da biyu da “gaskiya” a cikin Tsohon Alkawari. Tana daya daga cikin waɗannan kalmomi waɗanda suke da matuƙar ƙarfi sosai, a mataƙai da dama.

Kalmar da aka fassara da “gaskiya” a cikin Tsohon Alkawari ta ƙunshi haruffan Ibrananci uku, kuma a wajen haruffan Ibrananci, kowanne harafi yana da ma'anarsa ta kansa; saboda haka, kalmar da aka gina daga haruffan tana haɗa ma'anonin kowane harafi a tare domin samar da cikakkiyar ma'anar kalmar. Kalmar “gaskiya” ta ƙunshi haruffan Ibrananci uku: harafi na farko na baƙaƙen Ibrananci, wani harafi a tsakiya, da harafi na ƙarshe na baƙaƙen Ibrananci. “Gaskiya” a cikin Tsohon Alkawari ana wakilta ta harafi na farko da harafi na ƙarshe na baƙaƙe, tare da wani harafi a tsakiya!

Wannan shi ne ma'anar “doka ambato na farko” ta Littafi Mai Tsarki. Lokacin farko da aka gabatar da wani batu shi ne mafificin muhimmin nuni ga kalmar, wadda iri ce, kuma tana ƙunshi da dukan DNA da ake bukata domin samar da dukan labarin. Nuni na biyu mafi muhimmanci a cikin “doka ambato na farko” shi ne nuni na ƙarshe, domin a nan ne ake daure tare da juna dukan labaran da suka taso tsakanin mafari da ƙarshe. “A cikin Ru'ya ta Yohanna ne dukan littattafan Littafi Mai Tsarki suke haɗuwa kuma suke ƙarewa,” kuma Ru'ya ta Yohanna ita ce littafi na ƙarshe

na Littafi Mai Tsarki.

Kalmar Ibrananci ta “gaskiya” da muke dubawa tana farawa da harafin “Aleph”; harafi na goma sha uku kuwa shi ne “Mem,” kuma harafi na ashirin da biyu, na ƙarshe, shi ne “Tav.” Tabbas, akwai bambance-bambancen ma’ana iri-iri a cikin fassarar waɗannan haruffa, gwargwadon wane masani a fannin harshe ne aka koma gare shi domin bayani; amma ma’anoni na gaba ɗaya suna da matuƙar amfani wajen fahimta.

א (Aleph): Harafi na farko na jerin haruffan Ibrananci, kuma sau da yawa ana danganta shi da ɗayantaka, kuma yana wakiltar Allahntaka da madawwami, yana nuna alamar haɗin kai tsakanin Allah da halitta.

מ (Mem): Harafi na goma sha uku na haruffan Ibrananci, kuma sau da yawa ana danganta shi da ruwa.

ת (Tav): Harafi na ƙarshe a cikin baƙaƙen Ibrananci, kuma yana ɗauke da ma’anar “alama” ko “shaida.” Sau da yawa ana danganta shi da manufar cikawa ko “hatimin” halitta. A cikin tsohon Ibrananci, harafin Tav yana da siffar giciye.

Kalmar Ibrananci da aka fassara da “gaskiya” wadda muke dubawa ta ƙunshi haruffa uku, waɗanda tare suke wakiltar bishara madawwamiya. Mene ne? Ana gane wannan cikin sauƙi idan ka fahimci cewa saƙonnin mala’iku uku su ne bishara madawwamiya. Ana gane hakan domin ma’anonin waɗannan haruffa uku suna wakiltar saƙon mala’iku ukun.

Mala’ika na fari na Ru’ya ta Yohanna sura ta goma sha huɗu ya bayyana bisharar madawwamiya, sa’an nan kuma ya gaya wa dukan duniya su “ji tsoron Allah” kuma su ɗaukaka Shi ta wurin bauta wa Mahalicci. Ma’anar (Aleph), harafi na fari cikin waɗannan haruffa uku, ita ce “Allahntaka, Allah Madawwami, kuma a matsayin Mahaliccin ’yan Adam, Allahn da ya kamata mutane su ji tsoronsa da girmamawa kuma su bauta masa.”

Alef yana wakiltar saƙon mala’ika na fari.

Saƙon mala’ika na biyu yana kiran mutane su fito daga Babila, yana nuna lokacin da ake zubo Ruhu Mai Tsarki, kuma yana bayyana tawaye na Babila. Ma’anar (Mem) tana da alaƙa da ruwa, (alamar zubowar Ruhu) kuma ita ce harafi na goma sha uku a jerin haruffa; lamba goma sha uku kuwa alama ce ta tawaye, ta haka tana bayyana Babila. Mem tana wakiltar saƙon mala’ika na biyu.

Mala’ikan na uku yana gargadin mutane game da karɓar alamar dabbar, yana bayyana nau’i biyu na masu sujada da kuma fushin Allah. Ma’anar (Tav) ita ce tana wakiltar “alama,” (alamar dabbar) tana wakiltar hatimin halitta (hatimin Allah). Harafin da kansa yana da siffar gicciye. Tav yana wakiltar saƙon mala’ika na uku.

“Mene ne hatimin Allah mai rai, wanda ake sa a goshin mutanensa? Alama ce wadda mala’iku za su iya karantawa, amma ba idanun mutane ba; gama dole ne mala’ikan hallaka ya ga wannan alamar fansa. Hankali mai ganewa ya riga ya ga alamar giciyen Kalbari a cikin ’ya’ya maza da mata waɗanda Ubangiji ya karɓa su zama nasa. An ɗauke zunubin keta dokar Allah. Suna sanye da rigar aure, kuma suna masu biyayya da aminci ga dukan umarnan Allah.

“Ubangiji ba zai ba da uzuri ga waɗanda suka san gaskiya ba, idan ba su yi biyayya ga umarnansa cikin magana da aiki ba.” Maranatha, 243.

Kalmar Ibrananci da aka fassara da “gaskiya” ta kunshi haruffa uku, kuma kowane ɗaya yana da ma’anarsa ta musamman. Waɗannan ma’anoni uku su ne kuma ma’anonin saƙonnin mala’ika ukun. Haka kuma su ne ma’anonin saƙon mala’ika na fari, domin saƙon mala’ika na fari shi ne saƙon da yake a farkon Adventism, kuma saƙon mala’ika na uku shi ne saƙon da yake a ƙarshen Adventism. Domin Yesu yana misalta ƙarshen da farkon, mala’ika na fari yana ɗauke da dukan alamomin annabci na saƙon mala’ika na uku. Ta haka, ma’anar haruffan Ibrananci ukun ta zama alamu ba na saƙon mala’ika na uku kaɗai ba, amma kuma alamu ne na saƙon mala’ika na fari.

An gaya wa Yahaya a cikin Ru’ya ta Yohanna ya rubuta abubuwan da suke a wancan lokacin, kuma da yin haka a lokaci guda zai kasance yana rubuta abubuwan da za su kasance a nan gaba. Ya rubuta farkon domin ya misalta ƙarshen. A cikin kalmomi marasa wani ruɗani, an sanar da ’yan Adventist na Rana ta Bakwai su yi nazari su kuma yi shelar saƙon Millerites, wanda shi ne saƙon mala’ika na fari. Ta wajen yin nazari da kuma yin shelar waɗannan gaskiyoyi da wannan tarihi, za mu kasance muna shelanta saƙon mala’ika na uku kuma muna maimaita tarihin mala’ika na fari.

“Allah ba ya ba mu sabon saƙo. Ya kamata mu yi shelar saƙon da a cikin shekarun 1843 da 1844 ya fito da mu daga sauran majami’u.” Review and Herald, 19 ga Janairu, 1905.

“Dukan saƙonnin da aka bayar daga 1840–1844 dole ne a sanya su su zama masu ƙarfi yanzu, gama akwai mutane da yawa da suka rasa hanya. Saƙonnin dole ne su je ga dukan iƙkilisiyoyi.” Manuscript Releases, juzu’i na 21, 437.

“Gaskiyoyin da muka karɓa a shekarun 1841, ’42, ’43, da ’44 ya kamata yanzu a yi nazarinsu kuma a yi shelar su.” Manuscript Releases, juzu’i na 15, 371.

“An ba da gargadi: Kada a bari wani abu ya shigo da zai tayar da hankali ga tushen bangaskiya wanda a kansa muka kasance muna ginawa tun daga lokacin da saƙon ya zo a 1842, 1843, da 1844. Ni na kasance cikin wannan saƙo, kuma tun daga wancan lokaci nake tsaye a gaban duniya, da aminci ga hasken da Allah ya ba mu. Ba mu da niyyar ɗauke ƙafafunmu daga kan dandalin da aka ɗora su a kai ba, yayinda kullum da kullum muna neman Ubangiji da addu’a mai zafi, muna neman haske. Kuna tsammani zan iya yar da hasken da Allah ya ba ni? Zai kasance kamar Dutsen Zamani. Ya kasance yana jagorata tun daga lokacin da aka ba ni shi.” Review and Herald, Afrilu 14, 1903.

Saƙon mala’ikan fari da tarihin da aka gabatar da wannan saƙo a cikinsa suna daidai da tarihinmu na yanzu, kuma suna misalta shi—tare da wasu sharuɗɗan annabci. Duka waɗannan tarihuna kuma haruffa uku da Masanin Harshe na Allah ya yi amfani da su wajen gina kalmar “gaskiya” ne suke wakilta. Kuma wannan kalma “gaskiya” tana wakiltar bishara madawwamiya.

Tarihin mabiyar Miller a farkon Adventism yana wakiltar mala’ika na fari, kuma tarihin da ke ƙarshen Adventism wanda mala’ika na uku ke wakilta, tarihoƙi ne masu tafiya a layi ɗaya, amma suna ɗauke da wasu bambance-bambance.

Mala'ika na fari yana shelanta budewar hukunci, kuma mala'ika na uku yana shelanta rufe hukunci. Tsarin annabci wanda tarihin Adventism ya bayyana a kansa daya ne a farkon tarihinsa da kuma a karshe. Ana iya nuna cewa kowane bangaren karshe yana bin matakai uku na mala'iku uku yayin da suke bayyana a tarihi. Kuma waɗannan mala'iku uku su ne kuma waɗannan haruffa uku. Saboda haka, jerin abubuwan annabci a duka bangarorin karshe Adventism ya ginu ne a kan matakai uku na mala'iku uku, waɗanda su ne alamomin hanya da kuma ake wakilta su da waɗancan haruffan Ibrananci uku waɗanda suke kirƙirar kalmar “gaskiya.”

Alfa shi ne farkon Adventism, Omega kuma karshe Adventism ne, kuma harafin da yake a tsakiyarsu, kasancewarsa harafi na goma sha uku, ta haka yana bayyana tawayen Adventism daga farkonsa har zuwa karshe.

An umurce mu game da inda hanyar Allah take:

Hanyarka, ya Allah, tana cikin Wuri Mai Tsarki: wane ne Allah mai girma kamar Allahnmu? Zabura 77:13.

A cikin Wuri Mai Tsarki muna gane cewa hanyar Allah ita ce matakai uku ɗin nan guda kamar sakonnin mala'iku uku. A cikin fili na waje, tsoron Allah yana kai mutum ga kawo hadaya da samun barata. A cikin Wuri Mai Tsarki, tsarkakewa ana wakiltarta ta rayuwar addu'a wadda bagaden turare yake wakilta, da rayuwar nazari wadda teburin gurasar nunawa yake wakilta, da rayuwar hidima wadda fitilu masu tsayawa suke wakilta. Wuri Mafi Tsarki yana wakiltar shari'a. Sa'ad da muke da tsoron Allah kamar yadda aka wakilta shi a cikin sakon mala'ika na fari, mukan nemi barata a gindin gicciye, a cikin fili na waje. Sa'ad da aka baratamu (aka mai da mu masu adalci) sai mu yi tafiya cikin sabuwar rayuwar tsarkakewa (girma cikin tsarki) kamar yadda Wuri Mai Tsarki yake wakilta. Wuri Mai Tsarki yana wakiltar aikin Kirista kamar yadda Milleriyawa suka cika shi a lokacin sakon mala'ika na biyu tare da Kiran Tsakar Dare. Da yake an baratamu kuma an tsarkakemu, an shirya mu domin shari'ar da Wuri Mafi Tsarki yake wakilta. Matakai uku na Wuri Mai Tsarki, suna wakiltar, a tsakanin sauran abubuwa, kalmomin tauhidi uku—barata, tsarkakewa, da daukaka—haka kuma suna wakiltar sakonnin mala'iku uku, kuma ba shakka suna kuma wakiltar sakon mala'ika na fari, kuma ba shakka suna kuma wakiltar haruffa uku da ake amfani da su wajen samar da kalmar “gaskiya.”

A farfajiyar Wuri Mai Tsarki, muna kuma samun dukkan matakan nan uku. Mataki na farko na shiga Wuri Mai Tsarki dole ne ya kwatanta mataki na karshe na Wuri Mai Tsarki, kamar yadda mala'ika na farko yake daidaita da mala'ika na uku. Mataki na farko a farfajiyar shi ne yanka hadaya, mai wakiltar barata. Mataki na biyu shi ne maɓoyar ruwa inda ake cire kitse (zunubi) kuma a tsarkake hadayar kafin matakan karshe. Ruwan maɓoyar ruwan alama ce ta mataki na biyu. Mataki na uku shi ne ainihin hadayar konawa, wadda ta kasance siffar Almasihu a kan gicciye inda aka cika shari'a. Irin waɗannan matakai uku ɗin suna cikin mataki na farko na Wuri Mai Tsarki, kamar yadda irin waɗannan matakai uku ɗin suke cikin sakon mala'ika na farko. Ka'idar alpha da omega tana cikin Wuri Mai Tsarki, kamar yadda take cikin sakonnin mala'iku uku, kamar yadda take cikin haruffan da suke kirƙirar kalmar “gaskiya.”

Annabcin shekaru 2300 yana da tsari iri ɗaya. Annabcin ya fara da umarni uku, kuma ya kare da zuwan sakon mala'ika na uku a ranar 22 ga Oktoba, 1844. Annabcin ya gabatar da layukan annabci guda biyar, kuma tarihin da yake a farkon annabcin shekaru 2300 yana wakiltar tarihin karshe na kowanne daga cikin waɗannan annabce-annabce guda biyar. Fara da karewar cikakken annabcin shekaru 2300 suna da umarni uku, kuma yana karewa da sakonni uku.

Farkon annabcin a shekara ta 457 kafin haihuwar Almasihu ya faru ne a lokutan wahala, kuma ya tanadar wa Yahudawa su koma su sãke gina haikali da birni. Daidai da annabcin, bayan shekaru 49 daga aikin da aka fara a shekara ta 457 kafin haihuwar Almasihu, an kammala shi a lokutan wahala. Farkon shekaru 49 yana misalta karshe shekaru 49.

457 K.H. ce ta nuna farkon annabcin da ya bayyana shafewar Almasihu a lokacin baftismarsa. Shafewarsa ta nuna farkon aikinsa na tattara wani jama'a domin su zama 'yan kasar Sabuwar, ba Tsohuwar Urushalima ba, kamar yadda aka tattara Isra'ila ta dā domin su sãke gina Urushalima ta zahiri a 457 K.H.

457 K.H. kuma yana nuna farkon annabcin da ya bayyana lokacin da za a gicciye Almasihu. 'Yar'uwa White ta daidaita tarihin gicciyen da Babban Cizon Rai na 22 ga Oktoba, 1844, haka kuma ta daidaita tarihin ketare Bahar Maliya da Babban Cizon Rai. A cikin 457 K.H. an sami wani cizon rai wanda ya zama alama ta cizon ran Ibraniyawa a Bahar Maliya, Babban Cizon Rai ga Adventists, cizon ran almajirai a gicciye, da na Ezra a cikin 457 K.H.

“Ezra ya yi tsammanin cewa adadi mai yawa zai komo Urushalima, amma adadin waɗanda suka amsa kiran ya kasance kanƙanta abin baƙin ciki. Mutane da yawa da suka mallaki gidaje da filaye ba su da sha'awar sadaukar da waɗannan mallaka. Suna son jin daɗi da walwala, kuma sun gamsu ƙwarai su ci gaba da zama a wurin. Misalinsu ya zama abin hana wa waɗansu, waɗanda in ba haka ba da sun zaɓi su haɗa rabonsu da na waɗanda suke ci gaba ta wurin bangaskiya.” Prophets and Kings, 612.

457 K.H. kuma yana nuna farkon annabcin da yake bayyana lokacin da Allah zai sallami Isra'ila ta dā kamar matar da aka sake ta, kuma za a kai bishara ga Al'ummai, abin da yake nuna karshe wani lokaci na musamman na jarrabawar alheri na shekaru 490 musamman domin Isra'ila ta dā. Saboda haka, 457 K.H. yana nuna farkon lokacin jarrabawar alherinsu, kuma 34 A.H. yana nuna karshe lokacin jarrabawar alherinsu, yana zama alama cewa lokacin jarrabawar alherin Adventism ya fara a 1844 kuma yana karewa a dokar Lahadi.

Akwai wasu 'yan annabce-annabcen lokaci na ciki a cikin annabcin shekaru 2300, amma dukansu suna ɗauke da hatimin Alfa da Omega. Farkonsu yana kwatanta karshe.

Yana da muhimmanci a lura cewa an mai da Isra'ila ta dā ma'ajiya ta shari'ar Allah, kuma an mai da Isra'ila ta zamani ba ma'ajiya ta shari'arsa kadai ba, har ma ma'ajiya ta annabce-annabcensa. Sa'ad da Ubangiji ya shiga alkawari da Isra'ila ta dā, Ya mai da su ma'ajiya ta Dokoki Goma kamar yadda aka rubuta a kan alluna biyu na dutse. Sa'ad da Ya shiga alkawari da Isra'ila ta zamani a cikin tarihin Millerite, Ya mai da su ma'ajiya ta kalmarsa ta annabci kamar yadda aka wakilta a kan alluna biyu na Habakkuk, waɗanda aka wakilta ta cikin jadawalai na magabata na

1843 da 1850. Farkon Isra'ila ta dā yana kwatanta farkon Isra'ila ta zamani.

“Ubangiji ya kira jama'arsa Isra'ila, ya kuma ware su daga duniya, domin Ya damka musu amana mai tsarki. Ya maishe su masu rikon dokarsa; kuma Ya nufa ta wurinsu a kiyaye saninSa a tsakanin mutane. Ta wurinsu ne hasken sama zai haskaka zuwa ga wurare masu duhu na duniya, kuma za a ji wata murya tana kira ga dukan al'ummai su juya daga bautar gumakansu domin su bauta wa Allah Rayayye kuma na Gaskiya.

“Da Ibraniyawa sun kasance masu aminci ga amanan da aka dora musu, da sun zama karfi a cikin duniya. Allah da kansa zai kasance kariyarsu, kuma da ya daukaka su fiye da dukan sauran al'ummai. Da ikonsa da gaskiyarsa sun bayyana ta wurinsu, kuma da sun tsaya farkashin mulkinsa mai hikima da tsarki a matsayin misali na fifikon mulkinsa a kan kowane irin bautar gumaka. Amma ba su kiyaye alkawarinsu da Allah ba. Suka bi ayyukan bautar gumaka na sauran al'ummai; kuma maimakon su sa sunan Mahaliccinsu ya zama abin yabo a cikin duniya, sai suka jawo shi cikin reni.”

“Duk da haka dole ne a cika nufin Allah. Dole ne a ba duniya sanin nufinsa. Allah ya sa hannun zalunci a kan mutanensa, ya kuma watsa su a matsayin bayi a cikin al'ummai. A cikin wahala da yawa daga cikinsu suka tuba daga laifofinsu, suka kuma nemi Ubangiji. Ta haka, da aka watsa su ko'ina cikin kasashen arna, suka baza sanin Allah na gaskiya.”

“A cikin wannan zamani, Allah ya kira ikilisiyarsa, kamar yadda Ya kira Isra'ila ta dā, ta tsaya a matsayin haske a cikin duniya. Ta wurin babban wuƙar raba ta gaskiya,—saƙonnin mala'iku na fari, na biyu, da na uku,—Ya ware wani mutane daga cikin ikilisiyoyi da kuma daga duniya, domin Ya kawo su cikin tsattsarkar kusanci da Kansa. Ya mai da su amintattun masu ajiya na dokarsa, kuma Ya danka musu manyan gaskiyar annabci domin wannan lokaci. Kamar tsarkakan maganganun Allah da aka danka wa Isra'ila ta dā, waɗannan amana ce mai tsarki da za a isar wa duniya.”

“Annabci ya bayyana cewa mala'ika na fari zai yi shelarsa ga ‘kowace al'umma, da kabila, da harshe, da jama'a.’ Gargadin mala'ika na uku, wanda yake wani ɓangare na wannan saƙo mai ninki uku ɗaya, kuma shi ne saƙon wannan lokaci, ba zai zama ƙasa da haka wajen yaɗuwa ba. Tutar da aka rubuta a kanta, ‘Dokokin Allah da bangaskiyar Yesu,’ za a daga ta sama. Dole ne a ƙarfafa ikon saƙonni na fari da na biyu a cikin na uku. An wakilta wannan a cikin annabcin da cewa mala'ika mai tashi a tsakiyar sama yana shelarta da babbar murya, kuma za ta ja hankalin duniya.”

“Mafi ban-tsoro daga cikin dukkan barazanar da aka taɓa yi wa 'yan adam tana ƙunshe ne a cikin saƙon mala'ika na uku. Lalle ne wannan dole ne ya zama zunubi mai muni ƙwarai wanda yake saukar da fushin Allah ba tare da gaurayawar jinkai ba. Amma ba a bar mutane cikin duhu game da wannan muhimmin al'amari ba; dole ne a ba wa duniya gargadi game da bautar dabbar da siffarta kafin zuwan shari'o'in Allah, domin kowa yā san dalilin da ya sa ake zartar da waɗannan shari'u, kuma ya sami zarafin tserewa.” Signs of the Times, January 25, 1910.

Samar da allunan biyu cikin cikasura ta biyu ta Habakkuk ya kasance cikasurannabce-annabce da dama.

Zan tsaya a matsayina na mai tsaro, in kafa kaina a kan hasumiya, in kuma yi tsaro domin in ga abin da zai fada mini, da abin da zan mayar in sa'ad da aka tsauta mini. Sai Ubangiji ya amsa mini, ya ce, Ka rubuta wahayin, ka kuma bayyana shi sarai a kan alluna, domin mai karantawa ya ruga. Gama wahayin har yanzu na kayyadadden lokaci ne; amma a karshe zai yi magana, ba kuwa zai yi karya ba: ko da ya jinkirta, ka jira shi; gama lalle zai zo, ba zai yi jinkiri ba.

Ga shi, ransa wanda ya daukaka kansa ba madaidaiciya ba ce a cikinsa: amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa. Habakkuk 2:1–4.

Samar da taswirar majagaba ta 1843 da kuma taswirar majagaba ta 1850 duka cika annabci ne. Nazarin Teburan Habakkuk yana ba da isasshiyar shaida a kan wannan. Amma nassi a cikin Habakkuk yana bayar da muhimmiyar gudummawa ga wannan batu a cikin tattaunawarmu.

“Na ga cewa taswirar 1843 ta kasance karkashin jagorancin hannun Ubangiji, kuma bai kamata a canja ta ba; cewa lambobin sun kasance yadda Shi yake so su kasance; cewa hannunsa yana bisansu, kuma ya boye kuskure a cikin wasu daga cikin lambobin, domin kada kowa ya gan shi, sai bayan an dauke hannunsa.” Early Writings, 74, 75.

Bayan 1843 Ubangiji ya ba da umarni a yi wani jadawali dabam, amma kada a canja jadawalin farko (1843), sai dai ta wurin wahayi.

“Na ga cewa ya kamata a bayyana gaskiya sarai a kan alluna, cewa duniya da dukan cika da take cikinta na Ubangiji ne, kuma bai kamata a yi rowa da hanyoyin da suka zama wajibi domin a bayyana ta sarai ba. Na ga cewa Ubangiji ne ya shiryar da tsohon jadawali, kuma bai kamata a canja ko siffa guda daga cikinsa ba, sai ta wurin wahayi. Na ga cewa siffofin jadawalin sun kasance yadda Allah yake so su kasance, kuma hannunsa yana bisansa, ya kuma boye kuskure a cikin wasu daga cikin siffofin, domin kada kowa ya gan shi sai sa'ad da aka dauke hannunsa.” Spalding and Magan, 2.

Sa'ad da take zaune tare da Dan'uwa Nichols (wanda ya kirkiro jadawalin 1850), a lokacin da yake yin wannan jadawalin, Sister White ta ce ta ga jadawalin 1850 a cikin Littafi Mai Tsarki.

“Na ga cewa Allah yana cikin wallafa jadawalin da Dan'uwa Nichols ya yi. Na ga cewa akwai annabci game da wannan jadawali a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma idan an tsara wannan jadawali domin mutanen Allah, idan ya isa ga mutum daya, to ya isa ga wani ma; kuma idan wani ya bukaci a zana sabon jadawali a mafi girman ma'auni, dukansu suna bukatarsa daidai gwargwado.” Manuscript Releases, juzu'i na 13, 359.

Habakkuk ya ba da umarni cewa, “Ka rubuta wahayin, ka kuma bayyana shi sarai a kan alluna.” Alluna biyu na Habakkuk alama ce ta alkawarin da Allah ya yi da Adventism sa'ad da Ya mai da su ma'adanar annabce-annabacensa, kamar yadda Ya yi sa'ad da Ya shiga alkawari da Isra'ila ta da, Ya ba su alluna biyu na shari'a tare da alhakin zama ma'adanar shari'ar. Amma Habakkuk ya bambanta rukuni biyu na masu bauta dangane da allunan da za su bayyana wahayin sarai. Rukuni daya ne waɗanda “ransu ya kumbura” kuma “ba madaidaiciya ba ce,” da kuma wani rukuni da aka bayyana a matsayin “masu adalci” waɗanda “za su rayu ta wurin bangaskiyarsa.”

Yanayin littafin Habakkuk ya nuna cewa waɗanda aka baratar suna rayuwa ne ta wurin bangaskiyar da ta ginu bisa Kalmar annabci, kamar yadda alluna biyu suke wakilta, saboda haka waɗanda ba a baratar ba sun ki farkon Adventism. Batun da nake son in gabatar ya dogara ne a kan wani sashe da muka yi la'akari da shi wani lokaci da ya wuce. Ga yadda yake cewa:

“Amma irin batutuwa kamar su Wuri Mai Tsarki, dangane da kwanaki 2300, da umarnan Allah da bangaskiyar Yesu, an daidaita su kwarai domin su bayyana motsin Zuwan Ubangiji na dā kuma su nuna abin da matsayimmu na yanzu yake, su tabbatar da bangaskiyar masu shakka, su kuma ba da tabbaci ga makoma mai dāukaka. Na sha gani sau da yawa cewa waɗannan su ne manyan batutuwan da ya kamata manzanni su mai da hankali a kansu.” Early Writings, 63.

Mun riga mun yi bitar waɗannan gaskiya huɗu gaba ɗaya; haikalin, kwanaki 2300, dokokin Allah da bangaskiyar Yesu. Mun sanya waɗannan gaskiya huɗu duka cikin tsarin gaskiya wanda aka “kididdige shi daidai kwarai domin ya bayyana motsin Zuwan Almasihu na dā kuma ya nuna abin da matsayinmu na yanzu yake.” Wannan tsarin shi ne “ka'idar ambato na farko,” shi ne sa hannun Alpha da Omega, kuma shi ne tsarin gaskiya, gama kalmar “gaskiya” tana dāuke da wannan sa hannu ɗin iri ɗaya kamar yadda dukan waɗannan gaskiya huɗu da aka bayyana a matsayin “gaskiya ta yanzu” suke da shi, wadda aka tsara domin ta bayyana farkon Adventism.

Ko ma babu wani abu dabam, wannan yana nufin cewa kalmar da aka fassara da “gaskiya” wadda muke dubawa ita ce tsarin bishara ta har abada, kuma ita ce tsarin sakon gargadi na karshe, kuma ita ce tsarin sakon mala'ika na uku, kuma babban sashe ne na Wahayin Yesu Almasihu.

Sakon gargadi na karshe wanda aka wakilta a matsayin Wahayin Yesu Almasihu a cikin ayoyi uku na farko na babi na ɗaya na Ru'ya ta Yohanna, an sake ba da shaidarsa a karo na biyu a karshe Ru'ya ta Yohanna. Karshe Ru'ya ta Yohanna yana ba da shaida game da ayoyin farko na Tsohon Alkawari, haka kuma game da ayoyin karshe na Tsohon Alkawari. Da waɗannan nassin guda huɗu za a iya gano, ta wurin amfani da ka'idar Allah ta dōra layin annabci a kan layin annabci, cewa sakon gargadi na karshe yana da alaƙa da dangantakar Mahalicci da halittunsa. Yana da alaƙa da ikonSa na halitta. Yana da alaƙa da yadda ikonSa na halitta yake isarwa zuwa ga cocinSa. Yana da alaƙa da sifar Allahntaka wadda take haɗa karshe da farko. Saƙo ne da yake isowa nan da nan kafin rufe lokacin jarrabawa, har ma fiye da haka. Idan aka yi la'akari da su tare, game da ikon halitta na Allah ne! Kuma ambato na farko na ikonSa na halitta yana cikin farkon Farawa ta ɗaya, daga aya ta farko har zuwa babi na biyu aya ta uku.

A farkon hali Allah ya halicci sama da ƙasa. Kuma ƙasar ba ta da siffa, babu kome a cikinta; duhu kuwa yana bisa fuskar zurfi. Ruhun Allah kuma yana shawagi bisa fuskar ruwaye.

Sai Allah ya ce, Bari haske yā kasance; sai kuwa haske ya kasance. Sai Allah ya ga hasken, cewa yana da kyau; sai Allah ya raba hasken da duhu. Sai Allah ya kira hasken Rana, duhun kuwa ya kira Dare. Yamma da safiya kuwa su ne yini na fari.

Sai Allah ya ce, Bari a yi sarari a tsakiyar ruwaye, ya kuma raba ruwaye da ruwaye. Sai Allah ya yi sararin, ya raba ruwayen da suke karkashin sararin daga ruwayen da suke bisa sararin; haka kuwa ya kasance. Sai Allah ya kira sararin Sama. Aka yi yamma, aka yi safiya: wannan kuwa ita ce rana ta biyu.

Sai Allah ya ce, Ruwayen da suke karkashin sararin sama su taru wuri dāya, busasshiyar ƙasa kuma ta bayyana; haka kuwa ya kasance. Sai Allah ya kira busasshiyar ƙasar Duniya; taruwar ruwayen kuwa ya kira Tekuna: sai Allah ya ga cewa yana da kyau. Sai Allah ya ce, Ƙasa ta fito da ciyawa, ganye mai bada iri, da itatuwan 'ya'ya masu bada 'ya'ya bisa ga irinsu, waɗanda irinansu suke a cikinsu, a bisa ƙasa: haka kuwa ya kasance. Sai ƙasa ta fito da ciyawa, da ganye mai bada iri bisa ga irinsa, da itatuwa masu bada 'ya'ya, waɗanda irinansu suke a cikinsu, bisa ga irinsu: sai Allah ya ga cewa yana da kyau. Aka yi yamma, aka yi safiya, rana ta uku ke nan.

Sai Allah ya ce, Bari a yi haskoki a sararin sammai domin su raba yini da dare; kuma su zama alamu, da kayyadaddun lokuta, da kwanaki, da shekaru: kuma su zama haskoki a sararin sammai domin su ba da haske bisa duniya: haka kuwa ya kasance. Sai Allah ya yi manyan haskoki biyu; babban hasken domin ya mallaki yini, ƙaramin hasken kuwa domin ya mallaki dare: ya kuma yi taurari. Sai Allah ya sa su a sararin sammai domin su ba da haske bisa duniya, Kuma domin su mallaki yini da dare, su kuma raba haske da duhu: sai Allah ya ga cewa yana da kyau. Sai maraice, sai safiya, wannan kuwa ita ce rana ta huɗu.

Sai Allah ya ce, Bari ruwaye su ba da rai da yawa, masu motsi waɗanda suke da rai, da kuma tsuntsaye su yi ta tashi bisa duniya a sararin samaniya na sama. Sai Allah ya halicci manyan halittun teku, da kowace halitta mai rai mai motsi, waɗanda ruwaye suka ba da yawa bisa ga jinsinsu, da kowane tsuntsu mai fikafikai bisa ga jinsinsa. Sai Allah ya ga cewa wannan abu mai kyau ne. Sai Allah ya albarkace su, yana cewa, Ku hayayyafa, ku riɓaɓɓanya, ku cika ruwaye a cikin tekuna, kuma bari tsuntsaye su riɓaɓɓanya a cikin duniya. Sai maraice ya zama, safiya kuma ta zama, rana ta biyar.

Sai Allah ya ce, Bari ƙasa ta fito da halitta mai rai bisa ga irinta, dabbobin gida, da abubuwa masu rarrafe, da namomin ƙasa bisa ga irinsu; haka kuwa ya zama. Allah kuwa ya yi namomin ƙasa bisa ga irinsu, da dabbobin gida bisa ga irinsu, da kowane abu mai rarrafe a kan ƙasa bisa ga irinsa: sai Allah ya ga cewa abu ne mai kyau. Sai Allah ya ce, Bari mu yi mutum cikin siffarmu, bisa ga kamanninmu: kuma bari su mallaki kifayen teku, da tsuntsayen sama, da dabbobin gida, da dukan ƙasa, da kowane abu mai rarrafe da ke rarrafe a kan ƙasa. Saboda haka Allah ya halicci mutum cikin siffarsa; cikin siffar Allah ya halicce shi; namiji da mace ya halicce su. Allah kuwa ya albarkace su, sai Allah ya ce musu, Ku hayayyafa, ku yawaita, ku cika ƙasa, ku rinjaye ta: kuma ku mallaki kifayen teku, da tsuntsayen sama, da kowane abu mai rai da ke motsi a kan ƙasa. Sai Allah ya ce, Ga shi, na ba ku kowace tsiro mai bada iri, wadda take a bisa fuskar dukan ƙasa, da kowane itace, wanda a cikinsa akwai 'ya'yan itace mai bada iri; a gare ku za su zama abinci. Kuma ga kowace dabbar ƙasa, da kowane tsuntsun sama, da kowane abu mai rarrafe a kan ƙasa, wanda a cikinsa akwai rai, na ba da kowace ciyawa mai kore domin abinci: haka kuwa ya zama. Sai Allah ya ga dukan abin da ya yi, kuma, ga shi, yana da kyau ƙwarai. Yamma da safe kuwa su ne rana ta shida. Haka aka gama sammai da ƙasa, da dukan rundunarsu. A rana ta bakwai kuwa Allah ya gama aikinsa wanda ya yi; sai ya huta a rana ta bakwai daga dukan aikinsa wanda ya yi. Allah kuwa ya albarkaci rana ta bakwai, ya kuma tsarkake ta: domin a cikinta ne ya huta daga dukan aikinsa wanda Allah ya halitta ya kuma yi. Farawa 1:1–2:3.

Ayoyin da suka gabata suna wakiltar dukan shaidar halitta, suna jaddada cewa kalmar Allah tana da ikon halitta.

Bari dukan duniya su ji tsoron Ubangiji: bari dukan mazaunan duniya su tsaya da rawar jiki a gabansa. Gama ya yi magana, sai kuwa aka yi; ya bayar da umarni, sai kuwa ya tsaya daram. Zabura 33:8, 9.

Irin wannan ikon halitta da ya yi duniya ne Almasihu yake amfani da shi wajen sāke canja mutane.

Karfin halitta da ya kira duniyoyi zuwa ga wanzuwa yana cikin maganar Allah. Wannan magana tana ba da iko; tana haifar da rai. Kowane umarni alkawari ne; idan nufi ya karɓe shi, aka shigar da shi cikin rai, yana zo tare da rayuwar Madawwami. Yana sauya halin mutum, ya kuma sāke halittar rai cikin siffar Allah.

Rayuwar da aka bayar ta wannan hanya kuma haka nan ake kiyaye ta. “Da kowace kalma da take fitowa daga bakin Allah” (Matthew 4:4) mutum zai rayu. Education, 126.

Wahayin Yesu Almasihu yana jaddada yadda ake isar da Maganar Allah zuwa ga mutane. Tana fitowa daga wurin Uba, zuwa ga Da, zuwa ga mala’ika, zuwa ga annabi wanda yake rubuta ta kuma ya aika ta zuwa ga ikkilisiyoyi. Hanyar sadarwar da aka kafa a farkon da kuma ƙarshen littafin Wahayi an kuma kwatanta ta da tsanin Yakub tare da mala’iku suna hawa da sauka a kansa. An kwatanta ta kuma da bututun zinariya biyu na Zakariya waɗanda suke kawo man zuwa cikin Wuri Mai Tsarki. Hanyar sadarwa tsakanin Allah da mutum batu ne na annabcin Littafi Mai Tsarki, kuma saƙon da ake aikowa yana ɗauke da ikon halitta wanda ya yi sararin duniya. A cikin hanyar sadarwar da take cikin sura ta ɗaya ta littafin Wahayi, ya kamata a fahimta cewa saƙon da aka miƙa zuwa ga ikkilisiyoyi yana ɗauke da ikon canja mutumin Laodikiya ya zama Filadelfiya.

Ko muna la’akari da farkon ko ƙarshen Tsohon Alkawari ko Sabon Alkawari, saƙon ɗaya ne. Allah yana isar da saƙon gargadi na ƙarshe, kuma yana ɗauke da ikon halitta na Allah idan waɗanda suka ji shi suka saurare shi kuma suka kiyaye shi. Saƙon da yake cika wannan an kafa shi a cikin tsari na allahntaka na Alfa da Omega. Farko, tsakiya, da ƙarshe. Haruffan Ibrananci uku waɗanda suke haɗuwa tare su samar da kalmar “gaskiya” su ne madawwamiyar bishara, kuma haruffan da ma’anoninsu, da kalmar da suke samarwa sa’ad da aka haɗa su da juna, suna wakiltar ƙa’idar da kuma Wanda yake Alfa da Omega. Yana nanata ikonSa na halitta. Kalmomi uku na ƙarshe na labarin halitta, kowannensu yana farawa da waɗannan haruffa uku, bisa ga jerin da suke haɗuwa su zama kalmar “gaskiya.”

Kalmomi uku da suke ƙarshen labarin halitta suna farawa da haruffa uku waɗanda, idan aka haɗa su tare, suke samar da kalmar “gaskiya.” Kalmomi uku na ƙarshe na ayar suna farawa da haruffan א (Aleph), מ (Mem), da ת (Tav) a jere. Ana fassara waɗannan kalmomi uku da “Allah,” “ya halitta,” da “ya yi.” Waɗannan kalmomi uku kowannensu yana farawa da haruffan א (Aleph), מ (Mem), da ת (Tav) a wannan jeri, abin da ya ƙara jaddada cika da kuma tsari na labarin halitta. Masu sharhin Yahudawa sun lura da wannan tsari a matsayin wata siffa mai ban sha’awa ta harshe a cikin rubutun Ibrananci.

Labarin halitta ya fara da kalmomin nan, “a farkon,” kuma ya kare da kalmomi uku wadanda suke wakiltar Alfa da Omega, mafari da karshe, na fari kuma na karshe. Ikon halitta da aka nuna a cikin shaidar Farawa yana farawa kuma yana karewa da sa hannun wannan Makagaggen Masanin Harshe.

Na farkon wani abu da yake misalta karshen wannan abu ne annabi Yohanna ya jaddada, sa’ad da, ta wurin rubuta abin da yake a wancan lokaci, a lokaci guda kuma yake rubuta abin da zai kasance.

Sakon gargadi na karshe na Iliya da aka wakilta a karshen Tsohon Alkawari yana bayyana wannan ka’idar annabci daya, a cikin mahallin rikicin dokar Lahadi da annobai bakwai na karshe masu gabatowa.

“Dokar ambato na farko” da dukan abin da take wakilta shi ne “tsarin” da ya kamata a sa “gaskiyar yanzu” a cikinsa. Wannan tsari shi ne “dokar ambato na farko” wadda kuma tana daya daga cikin siffofin Allah.

A cikin littafin Daniyel wanda yake wakiltar farkon Adventism, da littafin Ru’ya ta Yohanna wanda yake wakiltar karshen Adventism, muna samun abubuwan da suka yi daidai masu ban mamaki sa’ad da muka dubi batun da ka’idar cewa na fari yana kwatanta na karshe. Littafin Daniyel yana bayyana wani siffofi na Yesu sa’ad da ya yi amfani da suna Palmoni, ma’ana mai ban mamaki mai kididdige asirai. Daniyel kuma yana gabatar da Yesu a matsayin Mika’ilu shugaban mala’iku. An yi amfani da Yohanna ya yi daidai da abin da Daniyel ya yi, kuma yana bayyana ba uban ilimin lissafi ba, ko shugaban mala’iku ba, sai dai uban harshe. Sa’ad da muka dauki Yesu a matsayin uban haruffa, ya kamata mu yi la’akari da Zabura 119, babi mafi tsawo a cikin Littafi Mai Tsarki.

Zabura 119 waka ce ta akrositik mai bin haruffan baƙaƙe, wato harafin farko na kowane rukuni na ayoyi takwas yana farawa da harafi guda daya. A haruffan Ibraniyanci akwai haruffa ashirin da biyu, saboda haka akwai sassa ashirin da biyu, kowanne na ayoyi takwas. Kowane sashe yana farawa da harafin baƙaƙe gwargwadon jerin haruffan, sa’an nan kuma kowace aya daga cikin ayoyi takwas da aka kebe wa wannan harafi tana farawa da wannan harafin. Akwai ayoyi takwas ga kowane harafi; saboda haka ayoyi takwas a ninka da haruffa ashirin da biyu na baƙaƙen Ibraniyanci suna ba da jimillar layi dari da saba’in da shida. Zaburar tana jaddada biyayya ga Allah wanda shi ne Allah na tsari (saboda haka tsarin akrositik din), ba na rikicewa ba.

Wani fitaccen jigo a cikin Zabura 119 shi ne zurfin gaskiyar cewa Maganar Allah ta wadatar gaba daya. Akwai kalmomi takwas dabam-dabam da ke nuni ga Maganar Allah a cikin dukan Zaburar: shari’a, shaidunSa, ka’idoji, farillai, umarni, hukunce-hukunce, magana, da ka’idodi. A kusan kowace aya, ana ambaton Maganar Allah. Zabura 119 ba wai kawai tana tabbatar da halayen Nassosi ba ne, amma tana kuma tabbatar da cewa Maganar Allah tana bayyana ainihin halin Allah da kansa. Ku lura da wadannan siffofin Allah da aka bayyana a cikin Zabura 119:

1. Adalci (ayoyi 7, 62, 75, 106, 123, 138, 144, 160, 164, 172)
2. Aminci (aya ta 42)
3. Gaskiya (ayoyi 43, 142, 151, 160)

4. 4. Aminci (aya ta 86)
5. 5. Rashin canzawa (aya ta 89)
6. 6. Madawwamin kasancewa (ayoyi 90, 152)
7. 7. Haske (aya ta 105)
8. 8. Tsarki (aya ta 140)

Zaburin ya budɓe da albarkatu biyu. “Masu albarka” ne waɗanda hanyoyinsu marasa aibu ne, waɗanda suke rayuwa bisa ga shari’ar Allah, waɗanda suke kiyaye farillansa kuma suke nemansa da dukan zuciyarsu. Waɗannan su ne darussa a gare mu a cikin wannan babban Zaburi. Maganar Allah ta isa ta sa mu zama masu hikima, ta horar da mu cikin adalci, ta kuma shirya mu domin kowane kyakkyawan aiki (2 Timoti 3:15–17).

Hakika, Zabura 119 wani bangare ne na wani batu da har yanzu bai sami waraka sosai ba a duniyar addini. Yana da alaƙa da ayar da take a tsakiyar Littafi Mai Tsarki da kuma surar da take a tsakiyar Littafi Mai Tsarki. Idan ka bincika intanet, za ka tarar da muhawarori iri-iri da suka karkata a kan wane irin Littafi Mai Tsarki kake amfani da shi, da makamantan hakan. Matsalar da take tare da kowane matsayi a cikin wannan muhawara ita ce, ma’anar tsakiyar Littafi Mai Tsarki, ko ayar ce ko kuwa sura, ya kamata marubucin Littafi Mai Tsarki ne ya ayyana ta, ba dɗalibin ɗan Adam ko mai sukar Littafi Mai Tsarki ba.

Littafi Mai Tsarki yana koyar da cewa akwai mafari da farshe ga kowane abu. Ga kowane abu akwai lokaci nasa.

Ga kowane abu akwai nasa lokaci, kuma ga kowace manufa da take farkashin sama akwai lokacinta: Lokacin haihuwa, da lokacin mutuwa; lokacin shukawa, da lokacin cire abin da aka shuka. Mai-Wa’azi 3:1, 2.

Akwai lokacin da za a haifa, kuma akwai lokacin da za a mutu, duk da haka kuma akwai rayuwar da take gudana a tsakiyar farkon rayuwarmu da fɗarwarta. Haihuwa ɗan taƙaitaccen lokaci ne, haka ma mutuwa. Rayuwa ita ce tsakiya, kuma yawanci tana da tarihin da ya fi yawa a haɗe da ita fiye da lokacin da aka haife mu da kuma lokacin da muka mutu.

Tsakiya a cikin “dakar ambaton farko” yawanci tana da shaidu fiye da farkon da fɗarshen. Neman aya guda ko sura guda a cikin Littafi Mai Tsarki sannan a ayyana ta a matsayin tsakiya, shi ne yin watsi da shaidar Littafi Mai Tsarki, ko da yake farkon da fɗarshen a ainihinsu wurare ne na lokaci; tsakiya kuwa yawanci wani ɗan lokaci ne mai ɗauke da tsawon lokaci. Hakika, farkon, fɗarshen da tsakiya za su dace da juna, ko da yake sau da yawa irin wannan alamar hanya ɗaya a fɗarshen tana zama kishiyar farkon.

Yesu ya bayyana Yohanna Mai Baftisma a matsayin Iliya, kuma dukansu biyun suna kwatanta jere guda na abubuwan annabta iri ɗaya. Amma Iliya muguwar mace (Yezebel) ta tsananta masa, wadda ta nemi ta sa a daure shi kuma a kashe shi, amma ba ta taɓa yin haka ba. Yohanna, wanda yake alamar Iliya, muguwar mace (Herodiya) ta neme shi domin a daure shi kuma a kashe shi, kuma ta yi haka. Iliya da Yohanna alamomi ne da za a iya musanyawa da juna, amma suna da wasu siffon annabci waɗanda suke kishiyar juna, duk da haka kuma suna tafiya a layi ɗaya da juna.

Iliya bai taba mutuwa ba, amma Yohanna ya mutu. Fahimtar cewa alamomin hanya na annabci waɗanda suke daidaituwa da juna sau da yawa sukan zama kishiyoyi yana ba waɗanda suke so su gani su gane cewa tsakiyar Littafi Mai Tsarki shi ne Zabura 118.

Sa'ad da muka yi amfani da ka'idar dokar ambaton farko kamar yadda muka kasance muna fayyace ta, za mu ga cewa farkon tsakiyar Littafi Mai Tsarki shi ne Zabura 117, babi mafi gajarta a cikin Littafi Mai Tsarki, mai ayoyi biyu. Babi na 118 yana biye da shi, wanda shi ne tsakiyar Littafi Mai Tsarki, kuma babi na 118 yana biye da 119, wanda shi ne babi mafi tsawo a cikin Littafi Mai Tsarki kuma karshen tsakiyar Littafi Mai Tsarki. Babban Masanin harshe mai banmamaki ya yi alama ga farkon da babi mafi gajarta, sa'an nan ya yi alama ga karshen da babi mafi tsawo. Waɗannan babi biyu ne masu kishiyantar juna. Farkon shi ne iri, kuma karshen shi ne inda cikakkiyar shuka balagaggiya take bunkasa, inda dukan shaidun da suke a cikin tsakiyar suke haɗuwa wuri guda. Ku lura da Zabura 117.

Ku yabi Ubangiji, ku dukan al'ummai; ku yabe shi, ku dukan jama'a. Gama jinkansa mai rahama ya yi girma a gare mu; gaskiyar Ubangiji kuma tana dawwama har abada. Ku yabi Ubangiji. Zabura 117:1, 2.

Kalmar da muke dubawa, wadda ta kunshi haruffa uku, an fassara ta a aya ta biyu da cewa “gaskiya”, kuma tana wakiltar farkon tsakiyar Littafi Mai Tsarki, (tsakiyar Littafi Mai Tsarki kuma ita ce Zabura 117–119). Karshen tsakiya kuwa shi ne Zabura 119. Zabura 118 ita ce tsakiyar tsakiya. Zabura 118 tana a tsakanin sura mafi gajarta da mafi tsawo a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma mafi gajartar, wadda ita ce farkon, tana bayyana kalmar “gaskiya” wadda aka kirƙira da haruffa uku masu wakiltar mataƙai uku na bisharar madawwamiya, kuma su ne tsarin fahimtar gaskiya. Wannan tsari kuwa shi ne ka'idar da ke wakiltar halin Kristi a matsayin Alfa da Omega.

Karshen tsakiya, wato sura ta 119, waƙa ce ta haruffa da aka sa a tsakiyar Littafi Mai Tsarki domin jaddada wannan al'ajabin masani na harshe. Sau huɗu a cikin sura ta 119 an fassara wannan kalma ɗaya da “gaskiya.”

Kada kuma ka ɗauke maganar gaskiya gaba ɗaya daga bakina; gama na sa zuciyata ga shari'unƙa. Aya ta 43.

Adalcinka adalci ne madawwami, dokarka kuwa ita ce gaskiya. Aya ta 142.

Kai kana kusa, ya Ubangiji; kuma dukan umarnanka gaskiya ne. Aya ta 151.

Maganarka gaskiya ce tun daga farko; kuma kowanne daga cikin adalcin shari'o'inka yana dawwama har abada. Aya ta 160.

Gaskiya cikin waɗannan ayoyi wata ka'ida ce ta annabcin Littafi Mai Tsarki wadda ke bayyana ƙarshe tun daga farko, kuma gaskiyar da ke cikin ayoyin ita ce, Alpha da Omega ya sa hannunsa a tsakiyar Littafi Mai Tsarki, kamar yadda ya yi ga farko da kuma ƙarshe. Sa hannun na Farko da na Ƙarshe shi ne “tsarin ginshiki” na gabatar da saƙon gargadi na ƙarshe na mala'ika na uku. Karshen tsakiyar ya kunshi ayoyi huɗu waɗanda suke amfani da kalmar da aka fassara da “gaskiya,” ko da yake nassi na huɗu an fassara shi ne kawai da “na gaskiya.” Karshen na ƙarshe daga cikin

wadannan ayoyi huɗu yana bayyana cewa “tun daga farko,” kalmar ita ce “na gaskiya.”

A farkon labarin halitta na Farawa ɗaya da biyu, kalmar “gaskiya,” ko da yake ba a rubuta ta kai tsaye ba, an wakilta ta a cikin kalmomi uku na ƙarshe na labarin halitta, gama kowace kalma tana farawa da haruffa waɗanda, bisa tsari, suke samar da kalmar “gaskiya.” A farkon akwai Kalma, kuma ta wurinsa aka halicci dukan abubuwa, kuma shaidar halitta a cikin Farawa tana farawa da kalmomin, “A farkon,” kuma tana ƙarewa da kalmomi uku masu wakiltar gaskiyoyin da suke da alaƙa da wani sifa na Almasihu wanda a cikin Ishaya aka bayyana a matsayin hujjar cewa Shi ne Allah kaɗai tilo.

Tsakiyar Littafi Mai Tsarki (Zabura 117–119) ta fara a babi na 117 da yin nuni ga gaskiyar nan cewa farkon yana wakiltar ƙarshe ta wurin amfani da kalmar “gaskiya.” Kalmar an ƙirƙire ta ne da haruffa uku waɗanda suke wakiltar bisharar madawwamiya da saƙonnin mala’iku uku, kuma suna fayyace ƙarshen labarin halitta. Ƙarshen tsakiyar Littafi Mai Tsarki kuwa gabatarwa ce ta haruffan da wancan mashahurin masanin harshe ya samar domin kafa fahimtar cewa abin da ake bayyanawa yanzu game da halinsa yana cikin daidaito da ma’anar kalmar wahayi, gama Wahayin Yesu Almasihu saƙo ne da aka tsara domin gabatar da wani ɓangare na halin Kristi wanda har zuwa yanzu ba a cika gane shi sosai ba, in ma an taɓa gane shi kwata-kwata. Wahayin ya yi daidai da layukan tarihin alkawari, gama tarihin alkawari ya ƙunshi shaidu na ƙoƙarin Allah na bayyanar da Kansa ta wurin sunaye yayin da tarihinSa ya bunkasa.

“Manyan ƙa’idodin shari’ar, na ainihin yanayin Allah kansa, sun ƙunshi a cikin kalmomin Almasihu a kan dutsen. Duk wanda ya gina bisa gare su, yana gina ne bisa Almasihu, Dutsen Madawwami. Cikin karɓar kalmar, muna karɓar Almasihu. Kuma waɗanda kaɗai suke haka suna karɓar kalmominsa ne suke gina bisa gare shi. ‘Gama ba mai iya aza wani harsashi dabam sai wanda aka riga aka aza, wato Yesu Almasihu.’ 1 Korintiyawa 3:11. ‘Ba kuwa wani suna dabam a ƙarƙashin sama, wanda aka bayar a cikin mutane, wanda dole ne mu sami ceto ta gare shi.’ Ayyukan Manzanni 4:12. Almasihu, Kalmar, wahayin Allah,—bayyanar halinsa, shari’arsa, ƙaunarsa, rayuwarsa,—shi ne kaɗai harsashin da za mu iya gina hali a kansa wanda zai dawwama.” Dutsen Albarkatai, 148.

Hakika akwai abubuwa masu yawa fiye da haka da ya kamata a tattauna game da wannan gaskiya, amma za mu tsaya a nan.